

Dobre praktyki - projekty historyczne

1. Szkoła Podstawowa im. Aleksandra Kamińskiego w Guzowie

Tytuł projektu: Nasza przeszłość i teraźniejszość naszą przyszłością

Projekt skupił się na zagadnieniach solidarności międzypokoleniowej, w ramach której uczniowie poznali historię swoich babć i dziadków. Uczniowie realizując zadania pt. "Bajki i bajeczki naszych dziadków" poznawali bajki, słuchowiska i wiersze z okresu dzieciństwa swoich przodków. Zbierali zdjęcia, prowadzili też wywiady historii mówionej. Równolegle uczniowie zajęli się archiwizacją historii Guzowa. Zorganizowana została wystawa „Guzów wczoraj i dziś”, w ramach której porównano stare zdjęcia ze obecnym wyglądem miejscowości.

Zalety projektu:

- projekt zaangażował najmłodszych uczniów i zainteresował ich tematyką stanu wojennego oraz życia codziennego w PRL,
- projekt udowadnia, że historia to nie tylko nauka o wielkich wydarzeniach i znanych postaciach, ale także (a może przede wszystkim) o codzienności,
- projekt pokazał, że każdy może być świadkiem historii-także nasi dziadkowie. Każdy ma bowiem swoją własną, ciekawą historię do opowiedzenia,
- poznawanie historii swojego miasta i regionu ma dużą wartość dla budowania swojej identyfikacji z miejscem zamieszkania, czujemy się do niego bardziej przywiązani, a przez to bardziej chętni do działań lokalnych. Historia lokalna to ważne pole poznawania przeszłości-dzięki pokazywaniu dawnych wydarzeń w bardzo konkretnej przestrzeni możliwe jest zbliżenie się do historii,
- archiwizacja historii własnego miasta ma dużą wartość historyczną, chroni nas przed upływem czasu i w konsekwencji niepamięcią o przeszłości

Więcej informacji: <https://solidarna.ceo.org.pl/aktualnosc/bajki-i-bajeczki-naszyc-dziadkow>

2. II Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka w Bielsku-Białej

Projekt: Zwyczajne i niezwykłe kobiety w historii XX-wiecznej Polski - Kobiety PRL

W ramach projektu uczniowie zrealizowali spektakl teatralny pt. „...dmuchawce, latawce, wiatr”.

Oddajmy głos twórcom projektu: “Chcielibyśmy tym przedstawieniem przypomnieć miniony świat - kawiarenek, muzyki, mody PRL - wszystkim tym, którzy mogą go jeszcze pamiętać. A tym, którzy pamiętać go nie mogą pragniemy przywołać tamten czas, piosenki, klimat i zaprezentować wielkie przeboje lat pięćdziesiątych, sześćdziesiątych, siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Zamknijmy oczy, za chwilę znajdziemy się w kawiarence "Pod papugami". Spotkamy kobiety odległej PRL-owskiej rzeczywistości. Ciepły wieczór, dekadenska atmosfera, znakomite wuzetki, szalony barman, cierpkie Szampanskoje. Dziewczyny, kobiety”.

Zalety:

- włączono do projektu różne środki wokalne-instrumentalne, formę przedstawienia teatralnego czy taniec, w ten sposób pokazując, że o historii można opowiadać przez sztukę,
- projekt był skupiony na mało znanej w powszechnym odbiorze historii kobiet w PRL, w tym kobiet zaangażowanych w działalność na rzecz Solidarności,
- projekt skupił się na życiu artystycznym w PRL, sprzeciwiając się stereotypowi, że życie w tamtych czasach było jedynie szare, ponure i przygnębiające,
- podjęcie tematyki mody PRL i życia artystycznego tamtych czasów może pomóc zrozumieć uczniom widoczny współcześnie sentyment, a czasem nawet nostalgię za tamtymi czasami. Może też być odpowiedzią na przyczyny sukcesu współczesnych przedsiębiorstw, które zarabiają na czerpaniu z mody i wzornictwa PRL.

<http://asnyk.edu.pl/index.php?groupId=129>

3. Zespół Placówek Oświatowych Szkoła Podstawowa nr 2 w Skarżysku Kamiennej

Projekt: Moje miasto we wspomnieniach

Celem projektu była edukacja historyczna młodego pokolenia ze szczególnym uwzględnieniem historii lokalnej i historii mówionej (oral history). Prezentacji projektu towarzyszyła wystawa ścienna „Kartki z PRL”, wystawa fotograficzna “Moje miasto we wspomnieniach”, ekspozycja

pamiętek z przeszłości, a także wystawa plastycznych prac uczniów z klas I-VI. Podczas prezentacji projektu wykład okolicznościowy nt. Życie codzienne w PRL-u wygłosił adiunkt w Muzeum im. Orła Białego. Krótki wykład „Tło historyczne PRL-u”, wzbogacony prezentacją multimedialną wygłosił nauczyciel historii. W ramach projektu zorganizowano też konkurs na prace literackie: opowiadania, relacje, opisy, wywiady; prace plastyczne; amatorskie dokumentalne filmy krótkometrażowe czy prezentacje multimedialne.

Zalety:

- dużą zaletą było wykorzystanie przy realizacji projektu technik historii mówionej,
- uczniowie stworzyli wspólnie ich własne muzeum PRL, co przybliżyło pozostałym uczniom realia tego okresu,
- projekt zaangażował dużą liczbę uczniów; zorganizowanie konkursu okazało się tym czynnikiem, który mógł zainteresować okresem PRL także osoby na co dzień niezainteresowane historią,
- projekt w swoim założeniu był nastawiony szczególnie na badanie historii lokalnej, co jest ważne dla budowania świadomości własnej tożsamości i umacniania relacji rodzinnych i międzypokoleniowych,
- konkurs zostawiał bardzo dużą dowolność jeśli chodzi o formy wyrazu – opowiadania, relacje, filmy, prace plastyczne...
- dobrym pomysłem jest współpraca z lokalnymi instytucjami kultury, jak muzea, biblioteki czy miejskie ośrodki kulturowe.

<http://tsk24.pl/index.php/szkolnictwo-i-oswiata/11026-moje-miasto-we-wspomnieniach-lata-60-te-70-te-80-te-xx-wieku-projekt-edukacyjny-zespol-placowek-oswiatowych-szkola-podstawowa-nr-2>

Przypominamy też o materiałach pomocnych przy realizowaniu projektów historii mówionej:

- <https://www.youtube.com/watch?v=dbkF8xdW7EI>
- <http://www.ceo.org.pl/pl/paczki-solidarnosci/news/warsztat-z-historii-mowionej-27092013-r>

4. Gimnazjum nr 25 w Zabrze

Tytuł projektu: Solidarność wczoraj i dziś

Uczniowie i uczennice zrealizowali wystawę oraz debatę publiczną na temat idei solidarności w najnowszej historii Polski oraz współcześnie. Punktem wyjścia okazała się działalność KOR. Młodzież dokonała wyboru członków KOR, których wizerunki wraz z przyświecającymi działaczom ideami chce umieścić na szkolnej oraz plenerowej wystawie na terenie Osiedla Kotarbińskiego. Wystawa zainicjowała stworzenie plenerowej „ściany ze słowami” - wspólnie z mieszkańcami zastanawiano się, co można zaczerpnąć z działań KOR, na ile są one dziś aktualne? Które z idei członków KOR są inspirujące i dlaczego? Przechodnie zapisywali swoje przemyślenia na „ściankach”, wnioski uczestników debaty były spisywane na bieżąco.

Zalety:

- włączenie elementu debaty jest korzystne dla popularyzacji historii w społeczności lokalnej. Debata ma formę widowiskową, jest ona atrakcyjną i niecodzienną formą prezentowania opinii i wiedzy przez uczniów,
- ważne, że realizacja projektu nie ograniczyła się jedynie to zaprezentowania go społeczności szkolnej, ale efekty pracy zaprezentowano pozostałym mieszkańcom miasta,
- za pomocą ciekawej, animacyjnej formy włączono mieszkańców w myślenie o wspólnej historii,
- projekt pozwolił zastanowić się jak wartości KOR z przeszłości obecne są współcześnie.

5. Gimnazjum im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Wiskitkach

Tytuł projektu: Nie ma wolności bez solidarności!

Uczniowie realizowali projekt dotyczący historii stanu wojennego. W jego ramach przeprowadzili wywiady z osobami pamiętającymi tamte czasy. Na ich podstawie utworzono „Pamiętnik stanu wojennego”. Przygotowano również „Alfabet stanu wojennego” czyli zbiór słów, które stały się bardzo ważne w czasach 1981-1983. Równocześnie zorganizowano

wystawę pt. "Polak Polakowi zgotował ten los", obrazującą hasła pojawiające się na murach miast i miasteczek ośmieszające ówczesne komunistyczne władze.

Zalety:

- rozmowa ze świadkami historii pomogła uczniom zrozumieć specyfikę czasów stanu wojennego,
- powstały na podstawie tych rozmów „Pamiętnik stanu wojennego” stanowi ważny zapis ulotnych wspomnień i jako taki jest ważnym źródłem historycznym,
- „Alfabet stanu wojennego” umożliwi współczesnemu odbiorcy zrozumienia bardzo specyficznej gwary stanu wojennego, kiedy język polski został wzbogacony o bogate słownictwo, niezrozumiałe jednak dla współczesnej młodzieży bez znajomości kontekstu społeczno-politycznego,
- zorganizowana wystawa pozwoliła uczniom lepiej zrozumieć odbiór wprowadzenia stanu wojennego w społeczeństwie, poszerza fakty historyczne zawarte w podręcznikach o kontekst społeczno-polityczny.

Opracowanie: Agnieszka Wójcik